

dam Aranium, aliquando evenit, ut Gurgēs in summitate Aquæ in contrarium vergat Gurgiti in profundo: ita & in Aëre, flantibus simul contrariis ventis, alter alterum supervolat. Quemadmodum sunt Catartæ Pluviarum, in spatio angusto; similiter & Turbines ventorum. Quemadmodum Aquæ, ut cunque progrediantur, tamen si perturbatæ fuerint, interim undulant, modo ascendentes, & cumulate, modo descendentes, & sulcatæ; similiter faciunt & venti, nisi quod absit Motus Gravitatis. Sunt & aliæ similitudines, quæ ex iis, quæ inquisita sunt, notari possunt.

Canones mobiles de Ventis.

CONNEXIO.

Canones aut Particulares sunt, aut Generales; utrique Mobiles apud nos. Nil enim adhuc pronunciamus. At Particulares ex singulis fere Articulis, possunt decerpi, aut expromi; Generales, eosque paucos, ipsi jam excerpemus, & subjungemus.

1. Vensus non est aliud quippiam ab Aëre moto, sed ipse Aër Motus; aut per
Impul-

Impulsionem simplicem, aut per Immiffionem Vaporum.

2. Venti per Impulsionem Aëris simplicem, fiunt quatuor modis, aut per Motum Aëris naturalem; aut per Expansionem Aëris in viis folis; aut per Receptionem Aëris ex frigore subitaneo; aut per Compressionem Aëris per Corpora externa.

Poffit esse & quintus Modus per Agitationem, & Concuffionem Aëris ab Aftreis: fed fileant paulisper hujusmodi res, aut audiantur parca fide.

3. Ventorum, qui fiunt per Immiffionem Vaporum, præcipua caufa eft Superonerationis Aëris, per Aërem noviter factum ex Vaporibus; unde moles Aëris excrescit, & nova spatia quarit.

4. Quantum non magnum Aëris superadditi, magnum ciet tumorem in Aëre circumquaque; ita ut Aër ille novus, ex refolutione Vaporum, plus conferat ad Motum, quam ad Materiam: Corpus autem magnum venti confiftit in Aëre priore, neque Aër novus Aërem veterem ante fe agit, ac fi Corpora feaparata effent; fed utraque commiffa, ampliorem locum defiderant.

5. Quando aliud concurrat Principium Motus, præter ipsam Superonerationem Aëris, Accessorium quippiam eft illud, & Principale

cipale fortificat, & auget; unde fit, ut venti magni, & impetuosissimi, raro oriantur ex Superoneratione Aëris simplici.

6. Quatuor sunt Accessoria ad Superonerationem Aëris: Expiratio è subterraneis: Dejectio ex media regione Aëris (quam vocant;) Dissipatio ex Nube facta; & Mobilitas, atque Acrimonia Exhalationis ipsius.

7. Motus venti quasi semper lateralis est: verum is qui fit per Superonerationem simplicem, usque à principio: is qui fit per Expirationem è terra, aut Repercussionem ab alto, non multo post: nisi Eruptio, aut Precipitium, aut Reverberatio, fuerint admodum violenta.

8. Aër nonnullam compressionem tolerat, antequam Superonerationem percipiat, & Aërem contiguum impellat; ex quo fit, ut omnes venti sint paulo densiores, quam Aër quietus.

9. Sedantur venti quinque modis; aut coëuntibus vaporibus, aut Sublimatis; aut Transvectis, aut Destitutis.

10. Coëunt Vapores, atque adeo ipse Aër in pluviam, quatuor modis: aut per copiam aggravantem, aut per Frigora condensantia; aut per Ventos contrarios compellentes, aut per Obices repericentes.

11. *Tam Vapores, quam Exhalationes, Materia ventorum sunt. Etenim ex Exhalationibus nunquam Pluvia, ex vaporibus sepiissime Ventii. At illud interest, quod facti Ventii ex Vaporibus, facilius se incorperant Aëri puro, & citius sedantur, nec sint tam obstinati, quam illi ex Halitibus.*

12. *Modus, & diversa conditiones Caloris, non minus possunt in Generatione ventorum, quam Copia aut Conditiones Materiae.*

13. *Solis calor in Generatione ventorum, ita proportionatus esse debet, ut eos excitet, sed non tanta copia, ut coeant in pluviam; nec tanta paucitate, ut prorsus discutiantur & dissipentur.*

14. *Ventii spirant ex parte Fomitum suorum: cumque Fomitores varie disponantur, diversi ventii, ut plurimum, simul spirant; sed fortior debiliorem, aut obruit, aut flectit in Currentem suum.*

15. *Ubique generantur ventii, ab ipsa terra-superficie, usque ad frigidam Regionem Aëris: sed frequentiores in proximo, fortiores in sublimi.*

16. *Regiones, quae habent ventos Affectas ex tepidis, sunt calidiores, quam proratione Climatis sui; quae ex gelidis, frigidiores.*